

Betegtájékoztató CT (számítógépes réteg) vizsgálatához

Tisztelt Betegünk, kérjük, figyelmesen olvassa végig az alábbi tájékoztatót!

Kezelőorvosa röntgensugár alkalmazásával történő számítógépes rétegvizsgálatra (CT vizsgálatra) utalta Önt intézetünkbe. **Kérjük, figyelmesen olvassa végig a tájékoztatót és válaszoljon a feltett kérdésekre! Amennyiben kérdése, észrevétele van a tájékoztatóval vagy a feltett kérdésekkel kapcsolatban, a vizsgálatot végző orvos vagy az asszisztens válaszol rá.**

A vizsgálat során a beteg egy asztalra fekszik, mely egy kerek nyíláson át becsúszik egy nagyméretű hengerbe, a tulajdonképpeni gépbe. A hengerben- a páciens ezt nem látja- az asztal körül körbefordul egy röntgensugarakat kibocsátó, és vele szemben egy azokat felfogó egység. Egyszerre több ilyen egység fordul körbe. A gép ezáltal megméri, hogy a vizsgált harántmetszet pontjaiban milyen mértékű a sugárelnyelődés. Ezeknek az értékeknek alapján bonyolult matematikai és számítástechnikai műveletek során a számítógép monitoron jeleníti meg az adott testszelet metszeti képét.

A páciensnek a mérések alatt mozdulatlanul kell feküdni, hasi, mellkasi vizsgálatoknál a mérések alatt vissza kell tartani a lélegzetét. Ilyenkor hangszórón kap utasításokat a kezelőhelyiségből. A vizsgálat közben az asztal időnként egyre beljebb csúszik a hengerbe.

A betegség pontosabb megállapítása érdekében e vizsgálat során **jódtartalmú röntgen kontrasztanyag intravénás befecskendezésére lehet szükség.** A CT vizsgálatok közel fele hosszú idő óta biztonságosan igen csekély kockázattal intravénás röntgen kontrasztanyagok alkalmazásával történik. **Az intravénás kontrasztanyagok alkalmazása során azonban ritkán mellékhatások léphetnek fel. Az intravénás kontrasztanyag beadásához az Ön írásbeli beleegyezésére van szükség.** Mielőtt hozzájárulását adja, **tájékoztatnunk kell Önt az intravénás kontrasztanyag ritka, de lehetséges mellékhatásairól:**

Minden jódtartalmú kontrasztanyag okozhat enyhe vagy súlyos, akár életveszélyes reakciókat is. Jelentkezhetnek azonnal (30-60 percen belül) vagy késleltetve (akár 7 nap múlva).

1. Ritkán enyhe, átmeneti tünetek léphetnek fel (melegség érzés, hányinger, hányás, bőrvizsketés, bőrkütiítés, tüsszentés, az injekció beadásának helyén tapasztalt melegség érzés, fájdalom és duzzanat).
2. Nagyon ritkán vérkeringési és légzési panaszok léphetnek fel.
3. Rendkívül ritkán fordulhat elő súlyos életveszélyes kontrasztanyag reakció (anaphylaxias shock).
4. Még ritkábban a CT vizsgálatához használt, megivott kontrasztanyag is okozhat a fentiekhez hasonló reakciókat.
5. A kontrasztanyag kötőszöveti térbe való kijutása nem kivételes szövődmény a kontrasztanyag intravénás injekciója során. A sérülések legtöbbje nem súlyos. Súlyos sérülések pl.: a bőr kifekélyesedése, szöveti elhalás. A kockázati és/vagy súlyossági tényezők a beteg tulajdonságaival (erek rossz állapotával, sérülékenységgel) és a beadás technikájával függenek össze.
6. Jódtartalmú kontrasztanyagok a veseműködés átmeneti megváltozását okozhatják, illetve súlyosbítják a fennálló veseelégtelenséget.
7. Vesekárosító gyógyszerekkel történő kombináció kerülendő. Amennyiben ez elkerülhetetlen, laboratóriumi vizsgálatok segítségével gyakrabban kell ellenőrizni a veseműködést.

8. Két kontrasztanyag radiológiai vizsgálat között legalább 48 óra teljen el, illetve az új vizsgálatot el kell halasztani addig, amíg a veseműködés visszatér a kiindulási szintre.
9. Egyes szájon át, cukorbetegségre szedett **metformin és buformin** tartalmú gyógyszerek a kontrasztanyaggal együtt a vesefunkciót ronthatják. **Ezeket a gyógyszereket sem a vizsgálatot megelőző 2 napig, sem a vizsgálatot követő 2 napig nem lehet szedni a vesekárosodás megelőzése érdekében!** Sürgősség esetén: amennyiben a vizsgálat elengedhetetlen, fel kell függeszteni a metformin alkalmazását, hidratálásra van szükség, ellenőrizni kell a vesefunkciót.
10. Jódtartalmú kontrasztanyag alkalmazása esetén javasolt az asztma stabilizálása.
11. Hörgőgörcs (bronchospasmus) kockázata miatt különös elővigyázattal kell eljárni olyan beteg esetében, akinek a vizsgálat előtti 8 nap során asztmás rohama volt.
12. Jódtartalmú kontrasztanyag injekcióját követően –különösen golyvás, illetve olyan beteg esetében, akinek kórtörténetében pajzsmirigy-működészavar szerepel-fennáll a veszélye a pajzsmirigy-túlműködés (hyperthyreosis) fellángolásának, illetve pajzsmirigy alulműködés (hypothyreosis) kialakulásának.
13. Szív-és érrendszeri betegségben szenvedő betegeknél (szívelégtelenség, koszorúér-betegség, kisvérköri magasvérnyomás, szívbillentyű zavar, szívritmuszavar) a szív-és érrendszeri mellékhatások kockázata fokozott a jódtartalmú kontrasztanyag beadása után.
14. Idegrendszeri betegségek esetében (TIA, akut agyi infarktus, friss koponyaűri vérzés, agyi vizenyő, epilepszia) a neurológiai tünetek súlyosbodásának kockázata nő.
15. Phaeochromocytomában (mellékvese velőállományából kiinduló daganat) szenvedő betegeknél a kontrasztanyag intravascularis (éren belül) alkalmazását követően magasvérnyomás krízis alakulhat ki.
16. A kontrasztanyag alkalmazása súlyosbíthatja a súlyos izomgyengeség (myastenia gravis) tüneteit.
17. A kontrasztanyaggal kapcsolatos mellékhatások súlyosabbak lehetnek szorongó és fájdalmaktól szenvedő betegek esetén. Szükség lehet nyugtató alkalmazására.
18. Azoknál a betegeknél, akiknél vesescintigráfias vizsgálatot terveznek, javasolt, hogy a vizsgálatot a jódtartalmú kontrasztanyag beadása előtt végezzék el.
19. A vízajtók által előidézett folyadékhiányos állapot miatt, az akut veseelégtelenség kockázatának csökkentése érdekében, a vizsgálat előtt a beteget vízzel és elektrolitokkal rehidrálni kell.
- 20. A terhesség első három hónapja alatt kapott röntgensugárzás károsíthatja a fejlődő magzatot.**
21. A jódtartalmú kontrasztanyag csak nagyon kis mennyiségben választódik ki az anyatejbe. Ennek megfelelően **az anyának egy alkalommal adott kontrasztanyag a csecsemőre nézve a mellékhatások csekély kockázatával jár. Jódtartalmú kontrasztanyag beadása után 24 óráig javasolt a szoptatás felfüggesztése.**
22. Azon betegek esetében, akik jódtartalmú kontrasztanyag beadása során már tapasztaltak reakciót, nagyobb a reakció kialakulásának kockázata ugyanazon, ill. esetleg egyéb jódtartalmú kontrasztanyag beadását követően.

A fenti reakciók nagy része a kontrasztanyag beadásától számított 30 percen belül alakulhatnak ki. Ezért kérjük, hogy legalább ennyi ideig maradjon még intézetünkben! Ritkán késői reakciók a beadás után több nap múlva is kialakulhatnak, ha tüneteket észlel, azonnal keresse fel kezelőorvosát!